

פחד דוד

יו"ל ע"י מוסדות "אורות חיים ומשה" ישראל

בנשיאות בנש"ק מורנו ורבנו הגה"צ רבי דוד חנניה פינטו שליט"א

בן הצדיק המלובן רבי משה אהרן פינטו זצ"ל ונכד הצדיק הקדוש המלובן רבי חיים פינטו זיע"א

ירושלים תל אביב חיפה באר שבע

5:26 | 5:13 | 5:21 | 5:06 **הדלקת נרות**

6:20 | 6:19 | 6:20 | 6:18 **מוצאי שבת**

6:58 | 6:56 | 6:55 | 6:58 **רבינו תם**

משכיל לדוד

שיחה שבועית לפרשת השבוע מאת מו"ר הגה"צ רבי דוד חנניה פינטו שליט"א

כוח הטהרה מול כוח הטומאה

אשר צריך להיות בעליה מתמדת על מנת שלא יאבד גובה ויפול. אך משהפסיקו עם ישראל להקריב את קרבן התמיד, לתולע של הקדושה לא היה כוח לגבור על קליפת הטומאה, ובשל כך הצליחו הגויים להחריב את ירושלים.

את קרבן התמיד הפסיקו עם ישראל להקריב בי"ז תמוז מכיוון שלא נותרו בידם כבשים (ערכין יא, ב וברש"י שם), אך במקום לדאוג על כך שאין להם כבשים ולהתבונן מדוע הגיעו למצב כזה של מחסור, הם נותרו בשלהם ולא התעוררו לבחון האם יש בכך איתות משמים שעליהם לתקן את מעשיהם.

למשל כאשר אמא רואה שבנה הקטן אינו גדל ומתפתח כראוי, או שהוא נוטה לישון מעל ומעבר לשעות השינה המקובלות, מיד מתגבגב לליבה החשש שדבר מה אינו כשורה עם בנה, והיא הולכת לדרוש אצל רופאים על מנת לגלות מהו מקור הבעיה. ועל זה הדרך כאשר אדם חש שהוא אינו מתעלה אלא להיפך מדשדש במקום, עליו לדאוג על כך ואסור לו לנוח ולשקוט עד אשר ימצא פתרון לבעייתו.

ומשום כך הקב"ה גרם שככל שהאדם מזדקן שערותיו משתנות, שבתחילה הם שחורות ואחר כך ילבינו ככל שהוא הולך ומזדקן, כמו כן פני האדם אינם נשארות חלקות ויפות כפי שהיו בצעירותו. וכל כך למה, הרי הקב"ה היה יכול לברוא מציאות כזו שהאדם ילך לבית עולמו בעודו רענן ויפה כבצעירותו, ומדוע האדם קודם מיתתו נראה זקן ותשוש.

ונראה שיסוד הדברים נעוץ בכך שסימני הזקנה באים לעורר את האדם, שלא לעולם חוסן ושנות חייו עלי אדמות קצובים לו, ויבוא יום בו עתיד הוא להפטר מן העולם ולהיקבר באדמה. ובשל ידיעה זו על כל יהודי ויהודי להתעורר ולנצל את ימיו ללימוד התורה וקיום המצוות, מכיוון שיבוא יום וההזדמנות לעליה רוחנית תינטל ממנו ועל פי מעשיו ידונו אותו מבלי יכולת לתקן.

כמו כן על עם ישראל היה להתעורר ולדאוג מדוע אין להם אפשרות להקריב קרבן תמיד. מכיוון שהעדר צאן להקרבת קרבן מעיד על כך שהם פגמו בתורה ולא קיימוה בשלמות. אך היות ועם ישראל נותר באדישותו ולא חיפש מקור לקיים את התולע של הקדושה, ממילא כוחות הרשע גברו ונחרבה ירושלים.

ובימינו שאין לנו את בית המקדש ויכולת להקריב את עולת התמיד על כל יהודי ויהודי להתעלות בתורה הקדושה, ולפשפש ולבדוק במעשיו האם הם זקוקים לתיקון. וכאשר האדם ינהג כך הוא יעניק משנה תוקף ועוצמה לכוחות הטהרה מול כוחות הטומאה.

בדרך רמז ניתן להוסיף, קרבן התמיד הוא בבחינת "ביטול תמיד", שהאדם מנמיך ומבטל עצמו בפני התורה. ו"תולע" זה מלשון - התעלות, דהיינו שיש התעלות וקדושה ויש התעלות דטומאה, ובוהו שהאדם מנמיך עצמו הוא גורם להתעלות דקדושה.

"את הכבש האחד תעשה בבוקר ואת הכבש השני תעשה בין הערבים" (שמות כט, ט)

רבנו יוסף חיים זיע"א בעל ה"בן איש חי", מביא (שנה ראשונה, פרשת פנחס) שהסיבה להבאת עולת התמיד בבוקר ובבין הערבים היא, שעולת התמיד של בוקר מכפרת על חטאי הלילה ועולת התמיד של בין הערבים מכפרת על חטאי הבוקר. והיות וקרבן התמיד נקנה מכספי ציבור יש ביכולתו לכפר על החטאים של כל העם. ומוסיף עוד בעל ה"בן איש חי" ש"עולת" מלשון "תולע" הוא, שישנם מלאכים רעים שהם הקליפה והם בבחינת תולעת הרוצה לאכול ולכרסם את כל המזדמן לפניו, ובוהו שאנו מקריבים את עולת התמיד, אנו מחלישים אותם שלא יוכלו לפגוע בנו ולהשמידנו.

וזה מול זה בראם אלוקים, כשם שיש מלאך של פורענות בשם תולע, כך יש מלאך של טהרה בשם תולע, אשר תפקידו להחליש את כוחו של התולע הרע על מנת שלא יוכל לבצע את זממו. ומנין שואב התולע הטוב את כוחו לפעול כנגד התולע הרע, מכך שהעם מקריב את עולת התמיד בבוקר ובבין הערבים. ובזכות הקרבת קרבן זה ביכולתו של התולע הטוב להרוג את כוחו של התולע הרע.

וזו הסיבה שהקב"ה פונה ליעקב אבינו ואומר לו "אל תיראי תולעת יעקב" (ישעיה מא, יד), דהיינו אל תפחד מהתולע של הקליפה וכוחות הטומאה מכיוון שגם לך יש תולע שביכולתו לכלות את כל אויבך, ועיין באריכות בבן איש חי.

חז"ל (נדרים, פא, א. ועי' שבת קיט, ב וכן ב"מ ל, ב) שואלים - "על מה חרבה הארץ". וביאור השאלה שהרי קרבן התמיד היה אמור להעניק כוח לתולע הטוב להילחם בקליפה, ואם כן כיצד הצליחו הגויים להחריב את הארץ. השאלה מתעצמת לאור העובדה שירושלים דרו תלמידי חכמים גדולים בעלי רוח הקודש אשר מעלתם הנשגבה היתה לאין ערוך, ואותם חכמים היו משביעים את מלאכי השרת שיבואו להילחם כנגד כוח המשחית ולא יתנו לגויים את האפשרות להחריב את הארץ (מדרש זוטא איכה א, ז), והיאת נתנה הרשות למשחית להשחית.

שאלו שאלה זו את החכמים והנביאים אך לא היה בכוחם להשיב עליה, עד שבא הקב"ה בכבודו ובעצמו והשיב על השאלה (ירמיה ט, יב). על מה חרבה הארץ, "על עוזבם את תורת", ובגמ' (נדרים פא, א) מבואר בגלל שלא ברכו בתורה תחילה. ועוד מבואר שהסיבה היא בגלל שבטלו תינוקות של בית רבן. ועוד מבואר שהעמידו דיניהם על דין תורה. וכן באונס הם הפסיקו להקריב את עולת התמיד שנגמרו להם הקורבנות, וכיון שהקרבן מכפר על חטאי היום והלילה לא היה להם מכפר וממילא לא היתה להם הגנה.

עם ישראל גוברים על אויביהם רק כאשר הם מקריבים את עולת התמיד, אשר יש בו סמליות של עליה והתעלות, וממילא נתינת כוח לתולע של הקדושה. וצריך שיהא זה בבחינת עולת תמיד עליה תמידית. כמו מטוס הממריא

הילולא דצדיקא

יא - רבי יוסף חיים דוד אזולאי - החיד"א

יב - האחים הקדושים שמעיה ואחיה - הרוגי לוד

יג - רבי יוחנן סופר האדמו"ר מערלוי

יד - רבי שם טוב בן רבי יצחק בן וואליד

טו - רבי צבי הירש קייזנבר מח"ס 'קב הישר'

טז - רבי פנחס מנחם אלתר האדמו"ר מגור

יז. רבי יעקב חי בירדגו

המעוניין לקבל את העלון בדוא"ל ישלח הודעה: mld@hpinto.org.il

במסילה נעלה

שביבי אמונה ובטחון מפקנסו של מו"ר
הגה"צ רבי דוד חנניה פינטו שליט"א

דברי חכמים

פרפראות לפרשה

משולחנם של חכמי התורה

סעודה בצלול של ה'בבא סאלי'

בשני מקומות בבגדי הכהונה נשא אהרן את שמות בני ישראל: על כתפי האפוד ועל אבני החושן. אך יש חילוק ביניהם - מציין רבי שמשון פינקוס זצ"ל: השמות שעל החושן היו כתובים כל שבט על אבן נפרדת, ואילו על כתפי האפוד היו כתובים על כל אבן שעל כל כתף, ששה שמות יחד.

כל זאת ללמדנו שלגדול הדור הנושא את משא העם, ישנם שני תפקידים: הראשון, לשאת את המשא הציבורי על כתפיו, לטפל בענייני הציבור, בנושאים הכלליים השייכים לכלל העם כאחד, גזירות ותקנות ציבור לסוגיהם. ואילו התפקיד השני הוא לשאת על ליבו את משאו של כל יחיד ויחיד, להתייחס לכל פונה, לשמוע את מצוקתו ולהיות לו לאוזן קשבת.

המשא הפרטי ראוי הוא להינשא על הלב, שם פועם רגש הרחמים, ולכן בחושן שעל לב אהרן היה כתוב על כל אבן, כל שם בנפרד. ואילו את המשא הכללי, משא המבטא אחריות, נושא אהרן על כתפיו - ולכן על כתפי האפוד היו השמות כתובים יחדיו, ששה על כל אבן.

וכזאת סופר על קדוש ישראל רבינו ישראל אבוחצירא זיע"א, שיום אחד הגיע למעונו יהודי חשוך בנים. כשהגיע, אמרו לו בני הבית כי הרב עומד לצאת ברגעים הקרובים לירושלים לכמה ימים, ואף הראו לו את התיקים המוכנים כבר ליד הדלת.

"רק באתי לבקש ברכה! התחנן על נפשו, תנו לי להיכנס לרגע אחד."

כשהכניסו אותו פרץ בבכי גדול, וביקש מהצדיק שיברך אותו לישועה. הצדיק שמע את מצוקתו, ובריר בחביבות את דרכי הפעילות שכבר פעל. הבעל פירט את כל דרכי הפעולה, ואת כל ניסיונות הרפואה שעשו ולא הועילו דבר.

כששמע זאת ה'בבא סאלי', ביקש מבני משפחתו שיערכו שולחן לאורח הנכבד. כמובן שלא שאלו שאלות ומיד עשו כדבריו. השולחן נערך, האורח והרב ישבו לאכול ולשתות, ובני הבית המתינו על מטלטליהם, כשהם מתפללים על מה ראה הרב לשבת ולאכול עם האורח הלא מוכר, שבסך הכל בא לבקש ברכה לפרי בטן.

הסעודה הסתיימה, ולאחר ברכת המזון בירך אותו הרב, והבטיח לו שלשנה הבאה יחבוק בן זכר!

כשיצא, העזו בני הבית לשאול את הרב: "מדוע לא ברך הרב את היהודי מיד? לשם מה נזקקנו לעכב את הנסיעה?"

ענה להם הצדיק: "כששמעתי מהיהודי כמה ניסיונות כבר עשו כדי לזכות בפרי בטן, הבנתי שפתחי הישועה נסגרו בעדם. וחשבתי מה אעשה כדי לפתוח להם מחדש את פתחי הישועה, ואז עלה בדעתי

שאם אשבור את מידותיי, ואעכב את נסיעתי לירושלים, ובמקום זאת אארח את היהודי המסכן ואשמח אותו, אף הקב"ה 'ישבר' את מידותיו וימציא לו ישועה. ורק כאשר הרגשתי ששיברתי די את המידות, ברכתני אותו..."

ברוך המשיח אילמים

"האם בנוסף לכך רכשתם גם רכב חדש?" הוספתי ושאלתי.

שוב נדהמו בני הזוג מהיכן יודע אני על הדבר, והאב השיב לי בחיוב.

פניתי לבני הזוג ואמרתי להם שכיון שבתקופה קצרה הם רכשו גם דירה חדשה וגם רכב חדש - פגעה במשפחתם עין הרע, והיא שגרמה לכך שהילד פסק מלדבר.

מיד נתתי בידם מספר תיקונים שהם יערכו, שבזכותם הקב"ה יסיר מהם את אותה עין הרע ובנם ישוב לדבר.

ימים ספורים לאחר מכן שבת לצרפת, ומה מאד שמחתי כאשר בני משפחת זר מארץ הקודש הודיעו לי שבחסדי שמים, לאחר שאותם הורים פעלו על פי הוראותיי - בנם שב לאיתנו וחזר לדבר כבראשונה.

כאשר ערכתי קבלת קהל בבית משפחת זר הי"ו, בבני ברק שבארץ ישראל, בין הבאים היו גם זוג הורים עם בנם הקטן בן הארבע, שסיפרו לי שיום אחד ללא כל סיבה הנראית לעין - חדל הילד מלדבר ונעשה אילם. ולמרות כל פניותיהם לטובי הרופאים והרפואות - כל אלו לא הועילו מאומה והילד נותר באילמותו הקשה.

"האם רכשתם לאחרונה דירה חדשה?" שאלתי את האב.

האב היה המום. תמיהתו ניכרה על פניו ובמוחו התרוצצו המחשבות - מניין הרב יודע על כך? הרי איננו מכירים כלל, ואני ואשתי שמענו על ברכות הרב המסוגלות רק כעת, כשחיפשנו מזור לבנו. ומניין אם כן יודע הרב על הדירה החדשה?

אולם האיש נצר את פליאתו לעצמו והודה שאכן, לפני זמן לא רב הם רכשו דירה חדשה.

במרה מפטירין

הפטרת השבוע: "ויאמר שמואל" (שמואל א; טו)

הקשר לפרשה: בשבת זו שהיא שבת זכור, קוראים את ההפטרה שבו מוזכר ענין מחיית עמלק על שיצא למלחמה נגד ישראל בזמן שאול המלך. ובני אשכנז מפטירין ב"כה אמר" (שם).

נצור לשונך

תולה ארץ על בלימה

אפילו על עם הארץ

איסור סיפור לשון הרע הוא אפילו על עם הארץ, כי גם הוא בכלל עם ה' וצבאותיו שהוציאים ממצרים. וכל שכן אם הוא תלמיד חכם, בודאי המספר לשון הרע עליו - עונו גדול הרבה יותר. ואמרו חז"ל, כל המספר אחר מיטתו של תלמיד חכם - נופל בגיהנם. וכמה פעמים נכנס ע"י זה בכלל מבזה תלמיד חכם, וידוע גודל ענשו של המבזה תלמיד חכם שהוא בכלל "כי דבר ה' בזה".

מן האוצר

ממשנתו של מו"ר הגה"צ
רבי דוד חנניה פינטו שליט"א

התורה – לא בשמים היא

**"ואתה תצוה את בני ישראל ויקחו אליך שמן זית זך
כתית למאור להעלות נר תמיד"** (שמות כז, כ)

נראה לבאר על דרך החידוד שהמילה שמן היא מלשון משנה, ומשמע שעם ישראל צריכים לקחת את המשנה ולהגות בה, וכפי שעליהם ללמוד מדברי המשנה, כך עליהם לעמול ולהתייגע בכל מכמני התורה. ומתוך כך שעם ישראל ילמד את המשנה שהיא חלק מהתורה, יתקשרו כל הנשמות יחדיו, שהרי אף המילה נשמה היא מלשון המילה שמן האמורה בפסוק ומלשון משנה. כמו כן המילה 'תצוה' רומזת ל'צוותא'. ופירושו שבזמן שעם ישראל לומדים תורה באחדות ובצוותא, הם גורמים בכך שכל נשמותיהם תתקשרנה יחדיו ובמצב שכזה הקב"ה בוא להשרות את שכינתו עליהם.

דוד המלך אומר בתהילים (סח, יט) "עלית למרום שבי שבי לקחת מתנות באדם". האר"י ז"ל הקדוש מפרש פסוק זה ואומר שהכוונה למשה רבנו שעלה למרום ושבה את נשמתו של רבי שמעון בר יוחאי והדבר רמוז בפסוק, ש"שבי" ראשי תיבות שמעון בר יוחאי. ולכאורה קשה מפני מה היה צריך משה רבנו לשבות את נשמתו של רשב"י ולהורידה לארץ. והביאור בזה מכיוון שרשב"י הינו סמל לסודות ומכמני התורה וברגע שגם נשמתו ירדה לעולם, הרי שסודות כל התורה כולה ירדו לארץ ואינה עוד בשמים. וזהו שנאמר על התורה הקדושה "לא בשמים היא" (דברים ל, יב) ומשמע שכל הרוצה ללומדה יכול לעשות זאת כיון שהיא מונחת בקרן זוית (יומא עב, ב. קדושין סו, א).

ומציאות זו בה כל סודות התורה ירדו לעולם, ואף הסודות הנשגבים ביותר האמורים בזוהר הקדוש נכתבו על ידי רשב"י, מחייבת אותנו פי כמה וכמה לשבת ולהגות בתורה ולא לברוח מאחריות זו בטענה שהתורה איננה ניתנת להשגה. שכאמור, מאז שניתנה התורה לעולם, היא נגישה ואפשרית לכל אדם ואדם, ובפרט לאחר שמשה רבנו שבה את נשמתו של רשב"י הקדוש - כל סודות התורה מצויים בעולם הזה ואינם נסתרים מעינו של איש.

פניני הפרשה

סגולת השמן להעמיד התורה

"ויקחו אליך שמן זית זך" (שמות כז, כ)
אמרו במדרש כי נתקשה משה במעשה המנורה, ואמר לו הקב"ה הטל כיכר של זהב לאש והיא נעשית מאליה.

מה שנתקשה משה במעשה המנורה יותר משאר הכלים, מפרש החתם סופר זצ"ל, כי בכל כלי וכלי שעשו במקדש היו צריכים להמשיך את ההשפעה שהכלי הזה מביא לכל הדורות.

כך למשל השולחן רומז על פרנסה ועשירות, כמו שאמרו חז"ל "הרוצה להעשיר יצפין" שהשולחן בצפון. וכשעשה משה ע"ה את השולחן המשיך על ידו שפע פרנסה לכל ישראל עד סוף כל הדורות. והמנורה רומזת לחכמת התורה. ונתקשה משה בעשייתה האריך ימשיך השפעה זו לכל הדורות, הרי אמרו חז"ל עתידה תורה שתישכח מישראל ח"ו, והיה קשה בעיני משה להמשיך השפעה זו לכל הדורות.

ועל כך הורה לו השי"ת; הטל כיכר של זהב לאש והיא נעשית מאליה, היינו שחכמת התורה הוא באמת בדרך נס ופלא, וכוח זה נמסר למשה כמו שאמרו "סגולה נפלאה לאוקמי גירסא הוא לדבק עצמו ומחשבתו במשה רבינו ע"ה". ולרמז זה אמר הקב"ה ויקחו אליך שמן" שעוסקי התורה ידבקו בך ועל ידי כך תזכה לאוקמי גירסא.

שמו שוכן בין כתפי האפוד

"ששה משמותם" (שמות כח, י)

בירושלמי אמרו שבאבני האפוד היה שמו של בנימין מחולק, באבן הימני היה כתוב **בנ'** ובשמאלי **ימין'**, ודרשו זאת מהכתוב "ששה מ'שמותם" - מקצת שמותם ולא כל שמותם, לכן שמו של בנימין היה מחולק על שתי כתפות האפוד. רמז לכך מצא בעל ה'משך חכמה' ממה שנאמר בברכות בנימין "ובין כתפי שכך", היינו ששמו היה חקוק בקודש על שתי כתפות האפוד.

אב"ן ראשי תבות אב, בן, נכד

ומלאת בו מלאת אבן ארבעה טורים אבן טור אדם פטדה וברקת הטור האחד (שמות כח, יז)

בגמרא במסכת בבא מציעא (פה, א) נאמר בשמו של רבי יוחנן "כל שהוא תלמיד חכם ובנו תלמיד חכם ובנו תלמיד חכם - שוב אין תורה פוסקת מזרעו לעולם". ואומרים על כך התוספות במסכת כתובות (סה, ב), שהדבר מתקיים רק כאשר שלשתם ראו זה את זה.

רמז נפלא מביא על כך רבי יהודה גז זצ"ל בספרו "נחל יאודה", שלמעשה דברי רבי יוחנן הללו רמוזים בפסוקי החשן. כיצד?

המילה **אב"ן** היא ראשי תיבות אב, בן, נכד. ובמילים "ומלאת בו" כלולות האותיות של המילים "ולבו אמת", ואמת הלא היא תורה.

והכתוב אומר: "ומלאת בו מלואת אבן", אם ה"ומלאת בו" דהיינו שיש בלבבו אמת שהוא מלא בתורה, והוא "מלואת אבן", שהתורה הממלאת אותם היא ב"אבן" דהיינו באב בבן ובנכד.

ובהמשך הפסוקים רמוזים דברי התוספות, שצריך שיראו שלשת הדורות הראשונים זה את זה, שכתוב "ארבעה טורים אבן", כלומר אם רוצים שהדבר ימשך ויעבור גם ל"טור הרביעי" שיהיה **אב"ן**, כלומר אב, בן ונכד, צריך שיראו יחדיו זה את זה, והיינו "טור אדם פטדה וברקת הטור האחד", כלומר שראו יחדיו זה את זה, ואז יהיה הטור השני "נפך ספיר ויהלם", כהמשך לטור הראשון וכן הלאה.

אורה ושמחה וששון יקר" - הדבר הראשון?
"אורה זו תורה" לקדוה ולהכניס אור, אם יש
תורה, נכנס אור, ומשם ואילך יש כבר את הכל:
שמחה, ששון ויקר. כי חודר באדם פנימה - אור!
ואין תאיר לך את האור, כיצד קודחים להכניס
אור מהתורה? "כתית למאור" - כתתו עצמכם
על דברי תורה" הפשטות היא - להתייגע בעמל
התורה "לעסוק בדברי תורה".

ובאמת שמרומז כאן עוד משימה נוספת של
"כתתו עצמכם" - תכתת את עצמיותך, את
האני, תכניע את הגאווה. התורה אינה סובלת
מי שלא נכנע - תשליך את האני שלך לאשפה!
**כאשר אתה לומד תורה תבטל את האנוכיות
שלך.**

וכה סיפר המגיד זצ"ל: תלמיד חכם, בעל חוש
הבחנה מיוחד, פיקח היודע לבחון אנשים, לחש
באוזניו, כי פעם חידד את מוחו, והציב לעצמו
מטרה לבחון את כל האנשים שמשוחח איתם -
ולא היה איש מאלו ששוחח איתם, שלא שמע
ממנו שלושים פעמים "אני": אני אכלתי, אני
אמרתי לך, אני, אני, מאות פעמים ביום! "אני!"

ואנו הרי יודעים מה נותר מכל האני הזה בסוף
ימיו, רימה ותולעה, כן, "ולאן אתה הולך, למקום
רימה ותולעה":
יהודי פלוני סיפר לי כי הוא נולד לפני חמש
שנים, לא לידת הגוף אלא לידת האדם - שב
בתשובה. אך התאונן באוזניו, וכה אמר: "בשנה
הראשונה, שנה וחצי או שנתיים להתחזקותי,
הייתה לי סיעתא דשמיא באופן נורא ממש, בכל
פניה, בכל תנועותי - בדרך החדשה קיבלתי
סיוע מהשמים - שפכו עלי עזרא, אבל אחר כך,
התחלתי לאבד, כבר לא ניתן סיוע כמו שהיה.
מה קרה? למה זה קרה לי? שאל.

השבתי לו. כתוב בקהלת "ולא לחכמים לחם
וגם לא לנבונים עושר וגם לא ליועצים חן" -
הפשט הפשוט שהחכם לא משיג לחם יותר
מהטיפש, עשירים רבים אינם חכמים, כי לא
החכמה מביאה את הלחם היומיומי.

שאל הרבי מקוצק: בסדר, הלחם לא מגיע דרך
החכמה אבל למה הוזכרו רק החכמים, וכי דוקא
לחכמים אין לחם.

מבאר הרבי מקוצק: כן, כן, דוקא הם המפסידים,
להם לא מכינים. למה מדוע? כי אומרים לו
ל"חכם", אתה חכם גדול, לך תחפש בעצמך,
אתה הרי כביכול, יודע להסתדר לבד, בבקשה!
וכן גם ברוחניות.

בתחילה חשבת לעצמך "אני עדיין - לא, הנני
דל במעשים" וכאשר חשבת כך, נתנו לך מן
השמים. אבל את התחלת לחשוב "אני כבר
צדיק". "אני, אני". אומרים לך משמים: "נו, נו,
אתה צדיק, לא זקוק ליותר עזרה, הגעת, בסדר
גמור", לא נותנים סייעתא דשמיא...

עיניים). ובוה פירש את הפסוק בפרשתנו
'שמן זית זך - כתית', אם אחר התפילה מקבל
המתפלל מכה, הרי זה סימן 'למאור' שתפלתו
נתקבלה, ויאר ה' פניו אליו.

כיוצא בו אמר רבי שלומ'קה, **שכאשר האדם
מבקש ומתפלל מהקב"ה על ענין מסוים, וזמן
קצר אחר תפילתו אירע לו איפכא ממה שביקש,
כגון המבקש לרפואת החולה ובתום תפילתו
נודע לו שהחמיר מצבו של החולה, ידע נאמנה
שתפילתו התקבלה, ואילו אם רואה תיכף את
הישועה, אינו מוכרח שיהיה לזה קיום, ואף
זאת נרמז באותו הפסוק 'ויקחו אליך שמן זית
זך', שאם האדם זכה והצליח להתפלל בכונה
כמרומז בשמן זית זך, ואח"כ מרגיש כתית
- שאירע לו איפכא ממה שביקש, ידע נאמנה
שכל זה אינו אלא למאור, סימן מובהק יש לו
שתפילתו התקבלה והגיעה על לכסא הכבוד
וישועתו קרובה לבוא.**

הבושה הביאה להכרתה

רבה של אחת מעיירות אירופה נפטר. הרב היה
תלמיד חכם גדול, ואנשי העיירה חפשו רב חדש,
שיוכל למלא בהצלחה את מקומו של רבם
הנערץ. רבים חפצו לזכות במשרה הנכספת, אך
לאחר ברורים ודרישות, נותרו רק שני מועמדים.
אחד המועמדים היה חסידו של אדמו"ר מסוים,
שחלק מאנשי המקום היו אף הם בני עדתו.

שני המועמדים הוזמנו לדרוש בשבת לפני
הקהל. הרב החסיד דרש דרשה נפלאה,
שפתיים יישק, והפגין בקיאות וכושר דיבור
נפלאים. ואלו משנהו, שהיה שוקד תמיד על
תלמודו ולא הורגל בנשיאת דרשות, גמגם מעט
בתחילת דרשתו מחמת אימת הצבור. גיחוכים
וצחקוקים נשמעו מכוון ריקנים שבקהל, ועל
אף שהושטקו בתוקף, נגרמה לרב בושה גדולה,
ואת המשך דרשתו נשא בשפלות רוח.

לאחר השבת הגיעו החסידים, אנשי המקום, אל
האדמו"ר. בשמחה גדולה תארו הם בפניו את
ההצלחה שנחל הרב החסיד. "אין ספק, אמרו
לאדמו"ר, שהרב המועדף עלינו יבחר, ובפרט
שהרב האחר גמגם, ונחל בושה גדולה".

שמע זאת הרבי, ולהפתעת כל הנוכחים אמר:
"אם הרב השני נחל בושה גדולה בעיצומה של
דרשתו, אות היא שה' יתברך יהיה אתו, ויעלה
מעלה מעלה, כפי שאומר שלמה המלך ע"ה
במשלי (ג, יב), 'כי את אשר יאהב ה' יוכיח'".

ובאמת כך היה, דווקא אותו רב, שנחל בושה
בעת דרשתו, הוכתר לרב העיירה.

כמה 'אני' אמרנו היום?

בדרך אחרת היה דורש הגה"צ רבי שלום שבדרון
זצ"ל את מהות הכתיתה, בהקשר של לימוד
התורה. שהרי הפסוק אומר "ליהודים היתה

להדלקת המנורה בבית המקדש, היו זקוקים
ל"שמן זית זך כתית למאור" (שמות כז, כ).
ובכדי שיוכלו להפוך ל"שמן זית זך כתית
למאור", עוברים הזיתים תהליך ארוך ולא פשוט:
כותתים אותם, כותשים אותם, הם סופגים
מכות ונלחצים. עוברים עליהם קשיים, משברים
וניסיונות לא פשוטים, אך מה התוצאה? הם
מתרוממים, משתבחים ונעשים שמן זית זך. או
אז זוכים הם שישתמשו בהם להדלקת המנורה
בבית המקדש, שימשחו בהם את כלי המקדש,
את הכהן הגדול ואת המלך.

כך בדיק גם האדם, טוען הגאון רבי ראובן אלבז
שליט"א, עובר לעתים "כתיתה וכתשה" וסופג
מכות, אך תהליך זה מיועד לרוממו ולהשביחו.
אסור לנו להתייאש מנפילות לפי שדווקא
הנפילה מהווה סימן שהקב"ה חפץ בו, ועתיד
להעלותו ולרוממו מעלה מעלה.

מסופר על ה'חפץ חיים' זצ"ל, שיום אחד עלה
במדרגות, ולפתע החליק ונפל מחמת קליפה
שהושלכה שם. אנשים ריקנים שנכחו במקום,
ולא ידעו שהנופל הנו ה'חפץ חיים', גחכו
למראה הזקן שנפל אפיים ארצה מולם.

ה'חפץ חיים' קם, ראה את לעגם ושמח שמחה
גדולה...

שאלוהו תלמידיו: "רבנו, לשמחה מה זו עושה?"
אמר להם ה'חפץ חיים': "היום קבלתי מתנה מן
השמים - אנשים לעגו לי בעת שנפלתי ברחוב.
הצער הזה הוא כפרה גדולה, ואין לא אשמח?"
ישמע חכם ויוסף לקח!

בשנים שהיה הרה"ק רבי שלומ'קה מזוועהיל
זצ"ל דר בירושלים, היה נוהג ללכת כל יום
לכותל המערבי. פעם בדרך חזרתו פנה רבי
שלומ'קה ללכת דרך 'שער שכם' - כי שם היה
המקום ריק מראיות אסורות, אך משמשו ר'
אליהו ראטה זצ"ל אמר שעדיף ללכת דרך 'שער
האשפות', כי בשער שכם היה קצת סכנה להלך.

בעברם ב'שער שכם' פגע בהם ערבי רשע,
ובאגרופו הכה את הרבי מכה חזקה מאד. פנה
הגבאי ואמר "ראה נא מה היה לנו", כמרמז
שהיה מן הראוי לעשות כדבריו וללכת דרך 'שער
יפו' מפני הסכנה, נענה רבי שלומ'קה והשיב:
"מקובלנו מאבותיי, שכאשר יהודי מסיים
תפילתו והוא מקבל איזו מכה, הרי זה סימן
לדבר שעלתה תפילתו לרצון לפני אדון כל",
סיים רבי שלומ'קה - "עדיף לקבל במכה בגוף
(מהערבי) ולא מכה בנפש חלילה" (משמירת